

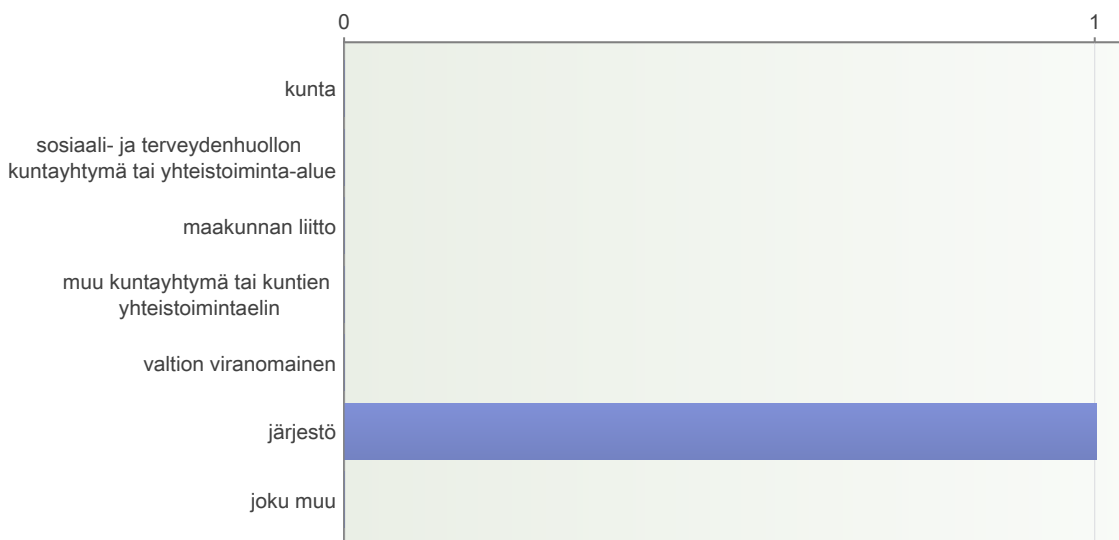
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Finanssialan Keskusliitto	Päivi Luna	paivi.luna@finanssiala.fi	8.11.2016	FK:n Hyvinvoinnin rahoituksen ad hoc -ryhmä

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- FK katsoo, että esitys antaa mahdollisuudet lisätä sosiaali- ja terveyspalvelujen yhdenvertaista saatavuutta. Yhdenvertaisuus on järjestelmän hyvällä hallinnalla saavutettavissa. FK haluaa kiinnittää huomiota ennaltaehkäisyyn ja terveyden tukemiseen sekä myös riskien hallinnan näkökulmiin. Ennaltaehkäisevän työn onnistuminen vaatii hyvää ohjeistusta ja tarkkaa seurantaa. Terveyden tukemiseen ja riskien hallintaan on myös finanssialan toimijoilla halua ja mahdollisuuksia tarjota ratkaisuja, esimerkiksi henkilöriskien hallintaan ja asiakkaille toimivien ratkaisujen rahoittamiseen.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 1

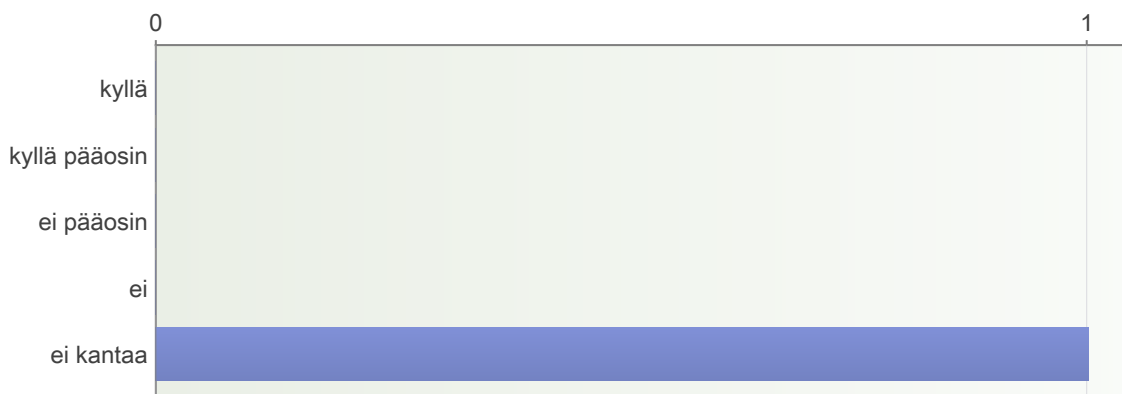
- FK yhtyy EK:n lausuntoon tavoitteiden saavuttamisen edellytyksistä.
FK haluaa korostaa eri toimien vaikuttavuutta ja vaikuttavuuden mittaamisen merkitystä. On myös kiinnitettävä huomio markkinoiden toimivuuteen: yhtiöiden tulee kilpailla aidossa kilpailutilanteessa, ja jotta kilpailu toimisi aidosti ja sen avulla voidaan hillitä kustannuspainetta.

5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittäväällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Ei vastauksia.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

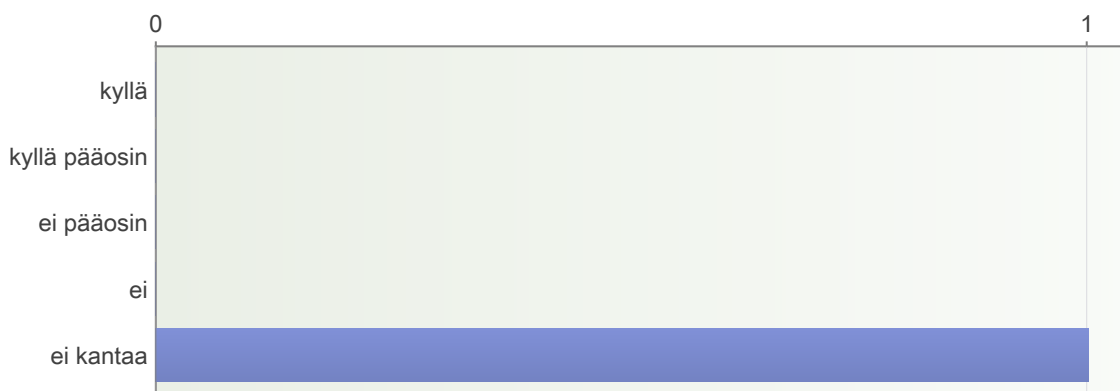
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

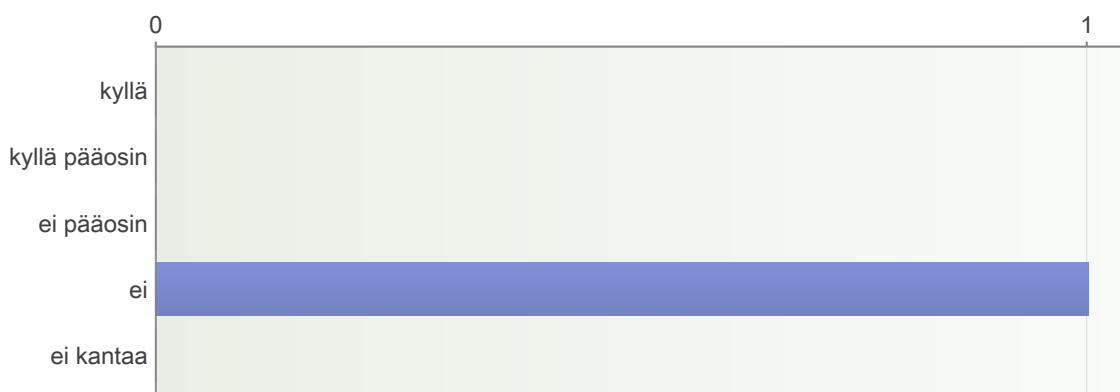
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- FK katsoo, että palvelulaitoksen roolia on selkiydettävä. Jotta valinnanvapauden tavoitteisiin voitaisiin päästä, palvelulaitos voisi olla tuottajana vain niissä tilanteissa, kun muita tuottajia ei ole.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

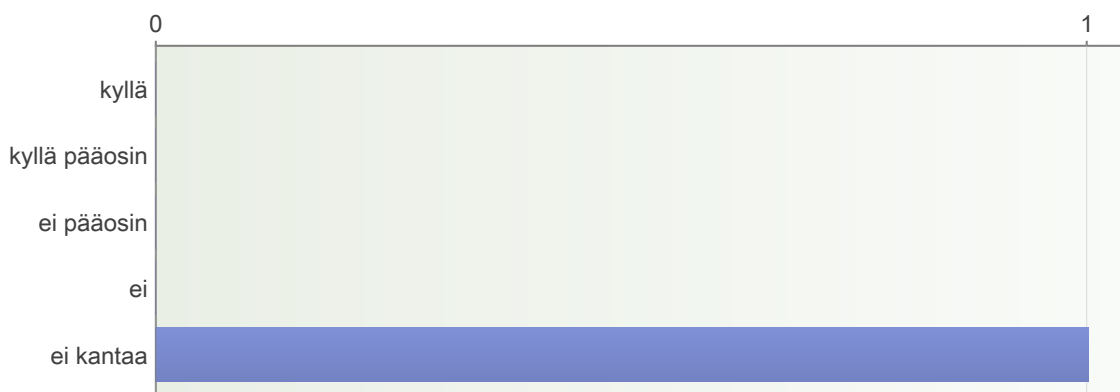
Ei vastauksia.

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Ei vastauksia.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

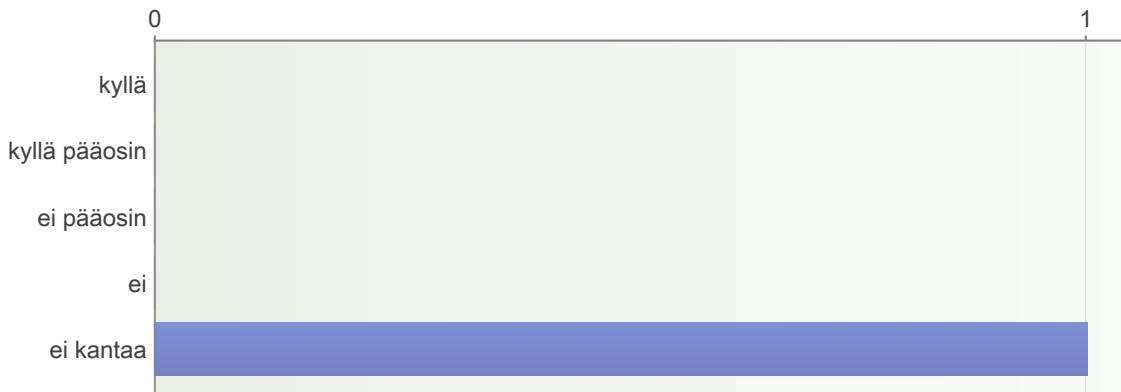
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

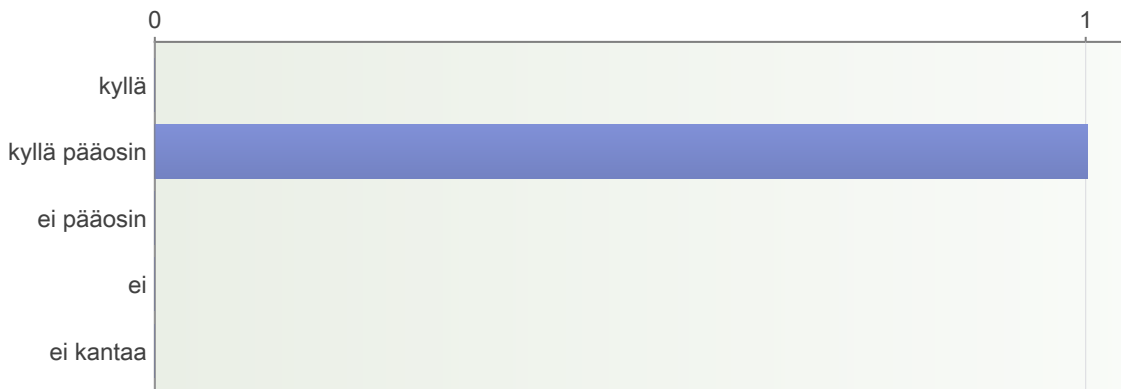
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- FK katsoo, että sosiaali- ja terveyspalvelujen integraation varmistaminen on vaikuttavin ja kustannustehokkain tapa palveluketjuissa huolehtia siitä, että kansalainen saa tarkoituksenmukaisinta sote-palvelua tilanteen mukaan. Asiakkaan huomioonottaminen ja valinnanvapauden varmistaminen integroinnissa on myös merkittävää. Lakiluonnoksessa näistä kirjattu palveluntuottajan velvollisuuksina 23§:ssä mm. maakunnan palvelustrategian laatimisena ja palvelulupauksen antamisena. FK tähdentää palvelulupauksen merkitystä asiakkaalle: kansalaisen on saatava tietää, mistä osasta hänen palveluistaan vastaa yhteiskunta ja mistä hänen on itse vastattava. Asiakkaalle on laadittava tilanteen edellyttämä palvelusuunnitelma. Asiakaskeskeinen palvelujen integrointi ja asiakkaan huomioiminen edellyttää palveluneuvontaa ja -ohjausta. Palveluohjauksen käyttäminen ei pitäisi olla este valinnanvapaudelle, kuten kohdassa 22§ mainitaan keskeneräisesti valinnanvapaudesta.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystalveissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- FK pitää kansalaisten yhdenvertaisen aseman vuoksi perusteltuna, että kansallista ohjausta vahvistetaan laadun ja saatavuuden näkökulmista. Myös kustannustehokkuutta voidaan varmistaa sillä, että kansallista ohjausta hyödynnetään mm. investoinneissa. Kansalliset ratkaisut ovat edesauttamassa myös koko maan kattavien standardien myötä yhteneväisten ratkaisumallien hyödyntämistä, jolloin voidaan koko maan laajuisesti käyttää samoja tai yhteneväisiä toimintatapoja.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Vastaajien määrä: 1

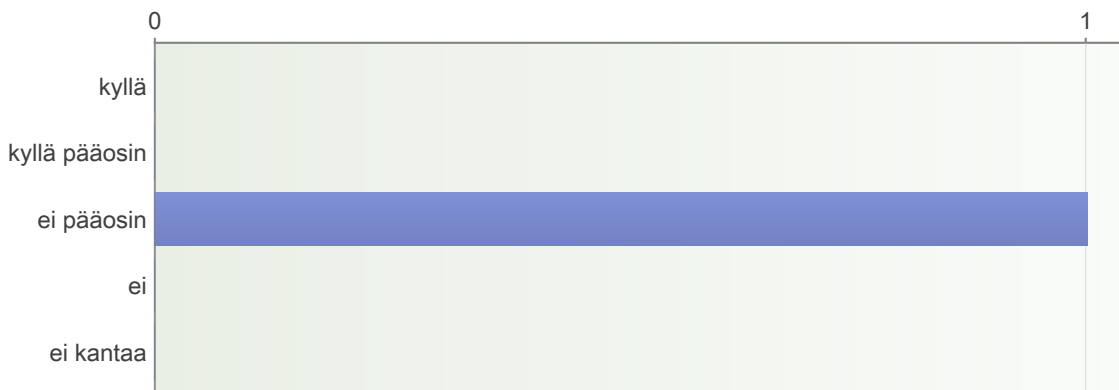

Avoimet vastaukset: kyllä

- FK pitää tärkeänä, että järjestäjä ja tuottaja erotetaan toisistaan. Järjestäjän ja tuottajan tehtävien eriyttäminen mahdollistaa sosiaali- ja terveyspalveluudistuksen tavoitteiden toteutumisen ja kannustaa toimijoita laadukkaampaan ja vaikuttavampaan toimintaan. Lakiluonnoksessa tulee kiinnittää huomiota siihen, että palvelulaitoksen rooli säädetään niin, ettei sen tule tuottaa palveluja, joita muut toimijat tuottavat. Julkisella vallalla on velvoite perustuslain mukaan varmistaa kansalaisten oikeus riittäviin sosiaali- ja terveyspalveluihin omalla tuotannolla vain siinä tapauksessa, ettei ko. palveluja ole muutoin saatavilla.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- FK:n mukaan yhtiöittämisvelvoite asettaa kaikki toimijat kilpailemaan samalle viivalle. FK kannattaa EK:n näkökohtia yhtiöittämisvelvoitteesta.

18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Vastaajien määrä: 1

- FK kannattaa mahdollisimman laajaa valinnanvapautta. Valinnanvapaudella tavoitellaan asiakkaan aseman vahvistamista, hoitoon pääsyn ja hoidon laadun paranemista, vaikuttavuutta sekä palveluntuottajien välisen kilpailun lisäämistä. Valinnanvapaudella on kuntoutumista edistäviä vaikutuksia. Valinnanvapaus synnyttää kysyntää ja luo markkinoita. Valinnanvapaus johtaa kustannusvaikuttavuuteen. Valinnanvapauden myötä kasvaa kiinnostus myös lisäpalveluille. Lisäpalveluiden tarjonta synnyttää markkinoita. Valinnanvapauden onnistumisen edellytyksenä on, että kansalaiset saa selkeästi tietoa. On myös tiedettävä, että mikä on julkisten palveluiden palvelulupausten sisältö sekä yksityisen rahoituksen vastuulle kuuluva alue, jotta on mahdollista oman valinnan mukaisesti ottaa itse vastuuta hyvinvoinnin laajemmasta rahoittamisesta. Valinnanvapauden myötä tuottajilla on insentiivi kehittää sähköisiä palveluja, innovoida ja tehostaa toimintansa vaikuttavuutta sekä hyvinvointiteknologioita. Palveluntuottajat joutuvat kehittymään, kun tietoisuus kustannuksista, tehokkuus, toiminnan tulosten ja asiakkaisen näkökulman aidompi huomioon ottaminen vaikuttavat tehtäviin valintoihin. Asiakkaan aseman vahvistamisen myötä tulee valinnanvapaus ulottaa myös palvelujen täydentämiseen. FK:n mukaan sote-uudistuksen yhteydessä tulisi helpottaa julkisen rahoituksen ja yksityisen rahoituksen

yhdistämistä julkisen vastuun ja yksityisen vastuun yhteisrahoituksena esim. yhdenmukaistamalla julkisten palveluiden palveluseteli-järjestelmä. FK kannattaa myös henkilökohtaisen budjetin käytön lisäämistä. Hyvinvoinnin rahoituksen täydentäminen tulisi olla mahdollista kaikissa elämän vaiheissa, ja erityisesti senioriaikana. Julkista rahoituksen yhdistämistä omaan rahoitukseen on edistettävä ns. kelluntaperiaatteen mukaisesti. Oma rahoitus ei saa pienentää julkisen rahoituksen määrää yksilötasolla. Henkilökohtaista budjetointia tulisi käyttää nykyistä laajemmin ja rohkeammin yksilöllisten ratkaisujen edistämiseen. Onnistuneet esimerkit henkilökohtaisen budjetoinnin käytöstä ovat johtaneet sekä asiakkaan parempaan palveluun että merkittäviin säästöihin kustannuksissa. Paljon palveluja tarvitsevien osalta se mahdollistaa ylitse sektorirajojen yhdistyvät henkilökohtaiset budjetit, ja mm. yksityisen rahoituksen yhdistämisen riippuen asiakkaan kyvystä ja halusta. Onnistunut henkilökohtaisen budjetin käyttö edellyttää palveluohjauksen ja neuvonnan kehittämistä, kuten valinnavapausjärjestelmä yleensä.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

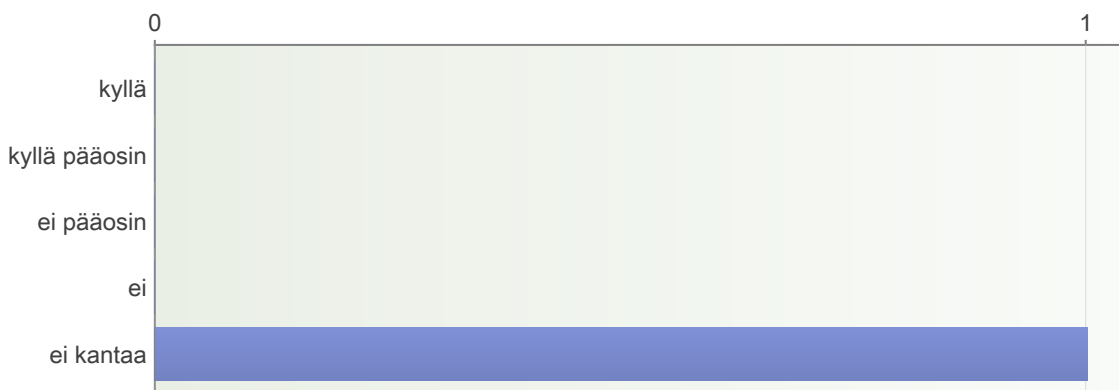
Ei vastauksia.

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveystieteiden ministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaanpanolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

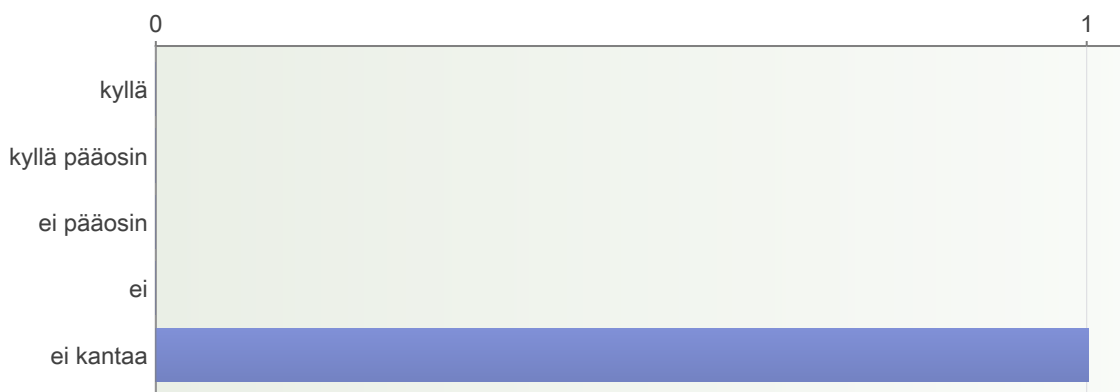

Avoimet vastaukset: ei kantaa

22. 20. Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- FK pitää kestävämmänä sitä, että vastuu kiinteistöistä siirtyisi pois kunnilta. Rakennukset on rakennettu tietoisena riskistä, joka tulevaisuuteen on liittynyt. FK ei pidä hyväksyttävänä veronmaksajilla kiinteistöjen maksattamista uudelleen.

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Ei vastauksia.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- FK katsoo, että määräajalla voidaan vakauttaa talouden tila ennustettavammaksi ja estää kuntien veroprosentin hallitsematon nousu.

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

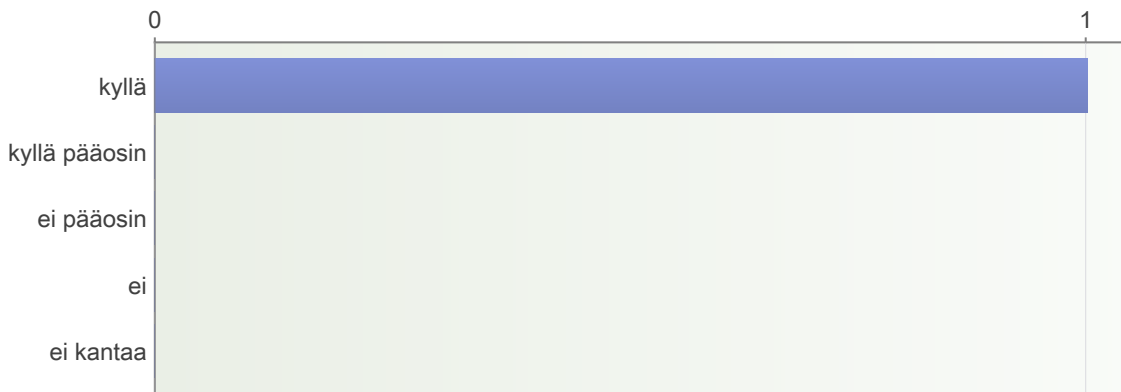
- FK pitää lakiluonnoksessa olevaa siirtymäaikaa EK:n tavoin maakuntien palvelutuotannon yhtiöittämiseen liian pitkänä.

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Ei vastauksia.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

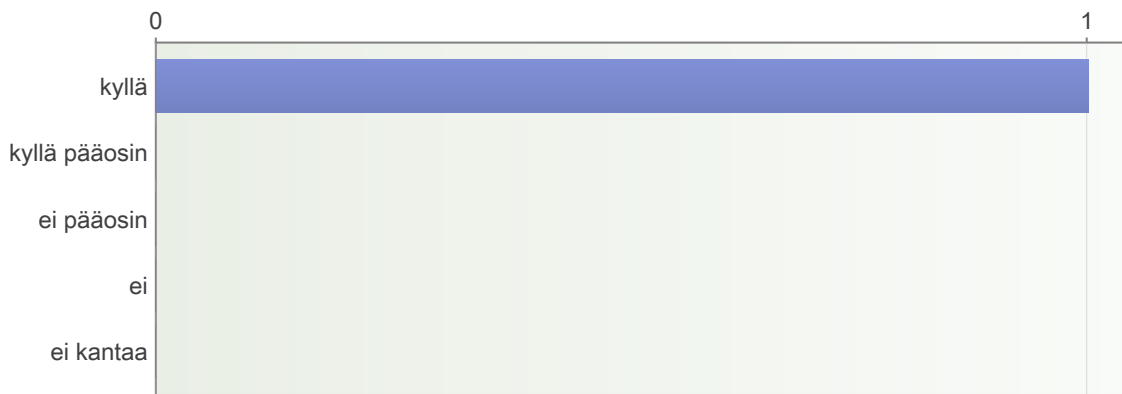

Avoimet vastaukset: kyllä

- FK:n näkemyksen mukaan vain valtion rahoituksella voidaan varmistaa sosiaali- ja terveyspalvelujen tavoitteiden saavuttaminen ja varmistaa ennustettavuutta. Rahoitukseen voidaan luoda vaikuttavuuteen perustuvia kannustimia ja ottaa huomioon eri alueiden hyvinvointihaasteita sekä saada aikaan ohjausvaikutuksia.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Vastaajien määrä: 1

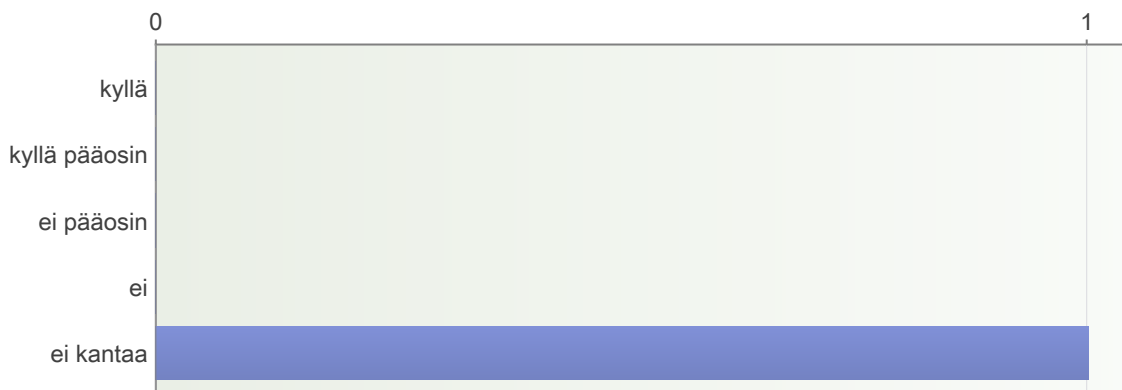

Avoimet vastaukset: kyllä

- FK:n mukaan maakuntien taloudelliset edellytykset ovat lähtökohtaisesti riittävät.

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

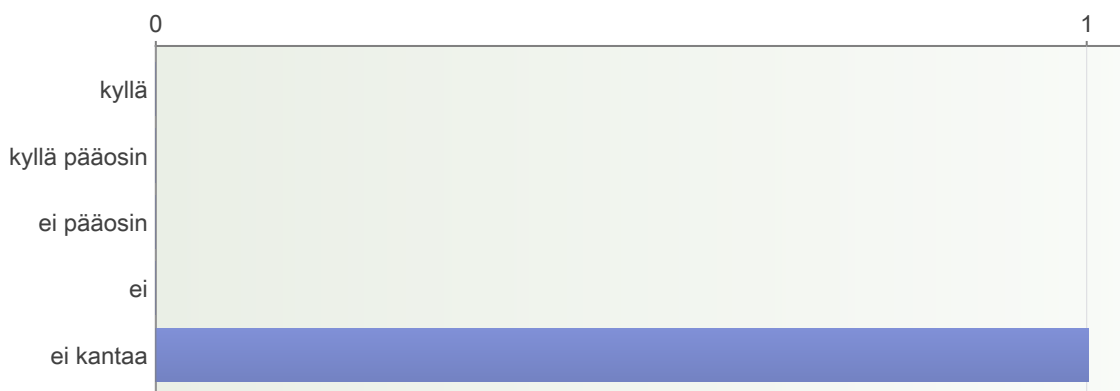
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Vastaajien määrä: 1

- FK katsoo, että maakuntien rahoittamisessa tulisi taata tasapuolinen kilpailutilanne eri rahoittajien kesken.

33. 31. Pidättekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

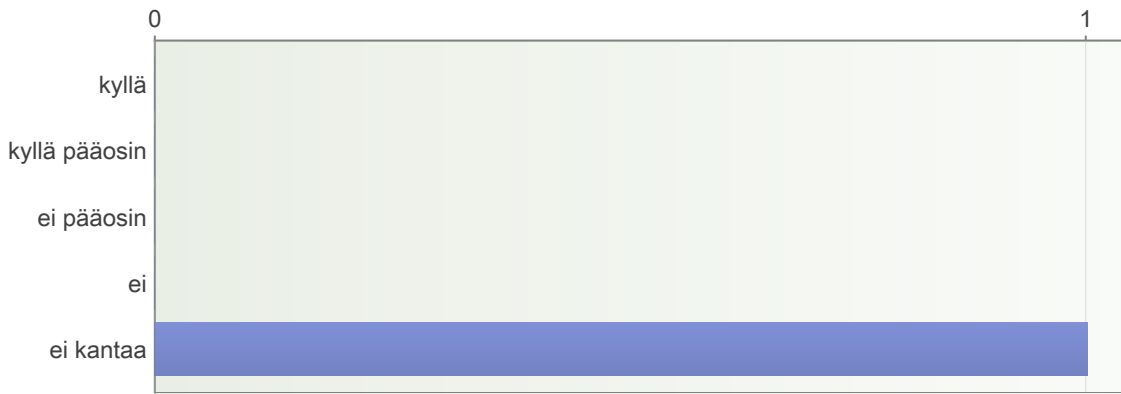
Ei vastauksia.

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

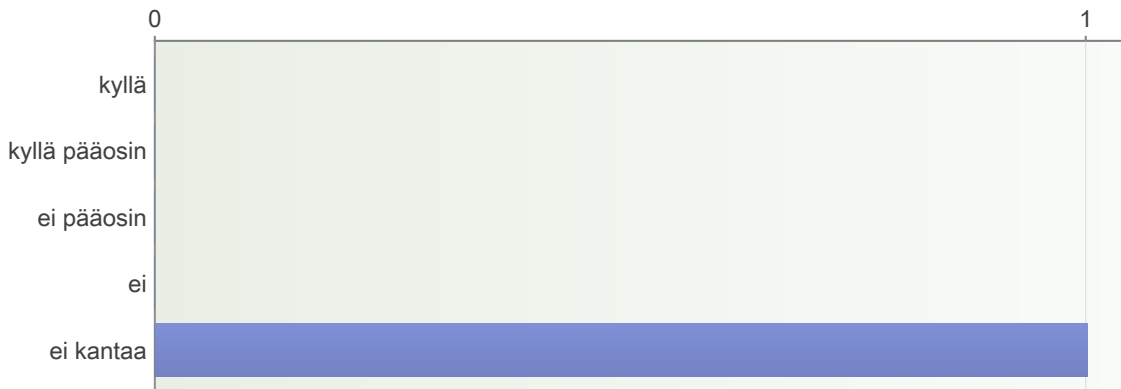
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Vastaajien määrä: 1

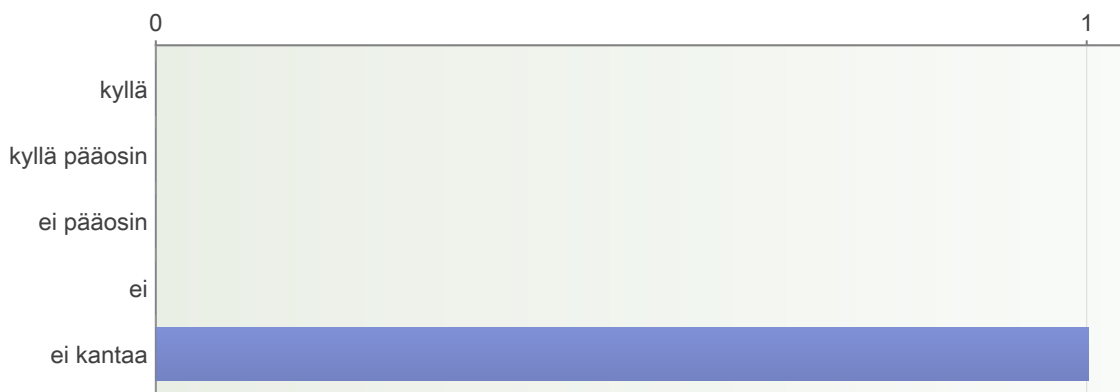
Avoimet vastaukset: ei kantaa

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Ei vastauksia.

38. 36. Pidätekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

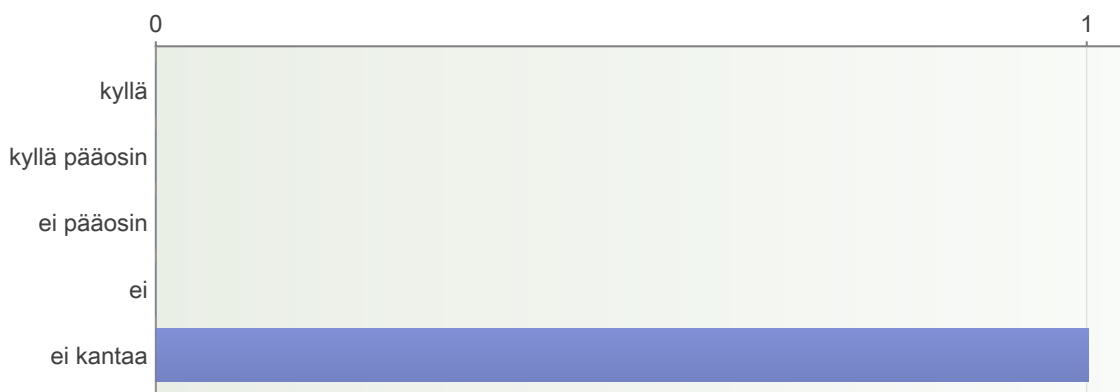
39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Vastaajien määrä: 1

- FK: Kenenkään kokonaisveroaste ei saa nousta.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

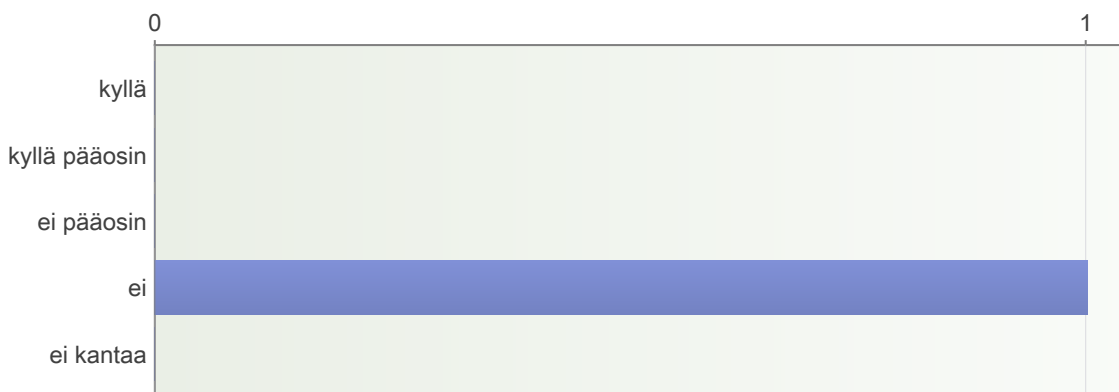

Avoimet vastaukset: ei kantaa

- FK: Lakiesityksessä todetaan, että lailla perustettaisiin Kunta- ja maakuntatyönantajat KT –niminen julkisoikeudellinen yhteisö. FK pitää yllättävänä, että edunvalvontaa varten tarvitaan lailla perustettu yhteisö. Nähdäksemme olisi hyvä vielä pohtia, että edustaako tämä menettelytapa historiassa toteutetun käytännön jatkoa ja voisiko ehkä tältä osin jättää edunvalvontayhteistyö toimijoiden oman aktiivisuuden varaan. Lisäksi todetaan, että KT:n jäsenyyteen voivat liittyä tietyt tarkemmin määritellyt yhtiöt ja säätiöt. FK:sta on erikoista, että lakisääteiseen edunvalvontajärjestöön voi vapaaehtoisesti kuulua. Lisäksi omistusjärjestelyn tms. muuttuminen voi johtaa pakkoon vaihtaa jäsenyyttä edunvalvontajärjestössä. Henkilöstön asemasta todetaan muun muassa (s. 176): ”Asiakkaan parempi palvelu ja hallittu kustannuskehitys saadaan aikaan myös hyödyntämällä muutosjohtamisen avulla teknologista kehitystä kuten terveysteknologiaa, palvelujen tuottamisprosessien uudenlaisia malleja ja työtapoja”. FK huomauttaa, että sivun sisältö ei tullut ymmärrettävämmäksi siitä huolimatta, että se toistetaan sanasta sanaan sivulla 177.

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- FK näkee, että puhuttaessa eläketurvan rahoituksesta on havaittavissa tiettyä horjuvuutta. Asiasta todetaan (s. 80), että ”Eläkkeet rahoitetaan kunta-alan työnantajilta ja työntekijöiltä perittävillä maksuilla” ja ”Kunnallisen eläkejärjestelmän rahoituksen lähtökohtana on koko kuntasektorin yhteisvastuu”. Valtion eläkkeiden osalta todetaan suuremmin (s. 81), että viime kädessä maksetaan ”suoraan valtion budjetista”. Näkisimme hyväksi todeta selvemmin, että kunnallinen eläketurva on aina viimekädessä kuntien verotusoikeuden varassa. Eläkkeiden kustannusten jakaminen kunnille ja muille järjestelmään osallistuville työnantajille ei ole eläketurvan kestävyyyteen vaikuttava tekijä. Sivulla 176 todetaan, että ”Kukin julkinen eläkejärjestelmä vastaa itsenäisesti eläkkeidensä rahoituksesta”. Tämä pitää paikkansa, mutta asia koskee toki myös yksityisiä eläkejärjestelmiä ja niiden itsenäistä vastuuta eläkkeidensä rahoituksesta. Lakia ehdotetaan muutettavaksi niin, että maakuntatyönantajat sekä maakuntien määräysvallassa olevat yhtiöt tms. voivat pysyä Kevan jäseninä. Esitys jatkaa perinnettä, jossa kuntien määräysvallassa olevat yhtiöt tms. voivat pysyä Kevan jäsenyydessä. Asiaa voidaan perustella entisen käytännön jatkona. Huomautamme kuitenkin, että mainittu asiantila johtaa koko ajan kasautuvaan erikoiseen tilanteeseen TyEL:n ja JuEL:n rajapinnassa. Erityisiä kysymyksiä tällä alueella ovat: näemme erittäin tärkeäksi lakisääteisen eläketurvan tarjoajien välisen kilpailun yksityisellä sektorilla. Tämä kilpailu tapahtuu kuitenkin tiettyä samaa rahastointimallia soveltavien toimijoiden kesken. Työnantajan mahdollisuus valita kahta erilaista rahastointimallia noudattavan lakisääteisen eläkejärjestelmän välillä ei kuitenkaan noudata terveen kilpailun periaatteita, joten emme näe sitä suotavana. -eläketurvan sisältö on ainakin työkyvyttömyyskriteerin osalta erilainen TyEL:n ja JuEL:n välillä. Pidämme ongelmallisena, että lakisääteisessä työeläkevakuuttamisessa työnantaja voi valinnallaan vaikuttaa henkilöstönsä eläketurvan sisältöön. Vapaaehtoisessa vakuuttamisessa työnantajalla toki tulee olla vapauksia, mutta lakisääteisen

osuuden osalta emme pidä tällaisia vapauksia hyvinä.-Julkinen eläketurva karttuu nykyään samalla tavalla julkisella ja yksityisellä sektorilla. Vanhemmilla julkisen sektorin työntekijöillä voi kuitenkin olla parempia eläke-etuja. Näiden ns. lisäetujen saaminen edellyttää, että työntekijän työsuhde jatkuu eläketapahtumaan saakka Kevassa vakuutetulla työnantajalla. Lisäetu siis päättyy paitsi jos työntekijän työsuhde päättyy myös silloin, jos työnantaja päättää jäsenyytensä Kevassa ja vakuuttaa työntekijänsä TyEL:n mukaisesti. Usein työnantajan valinta edellyttää tällöin lisäturvan jatkamista tavalla tai toisella, josta aiheutuu ylimääräinen kustannus. Tekstissä asiaa pidetään itsestään selvyytenä. Katsomme, että puuttuva vapaakirjaoikeus lisäturvan osalta on huomattava epäkohta. -esityksessä todetaan tarve turvata Kevan eläkkeiden rahoitus sen varalta, että tapahtuu huomattavia palkkasummamuutoksia. Tässä yhteydessä on nostettu esiin ns. siirtymämaksu. Huomattavia palkkasummamuutoksia lähinnä Kevan suuntaan on tapahtunut aiemminkin ja silloin ei ole ollut esillä tarvetta siirtymämaksulle. Koko siirtymämaksun ajatuksen voi tältä osin kyseenalaistaa. Lisäksi huomautamme, että hallinnollisen päätöksen sijasta mahdolliset palkkasumman siirtymät tulevat tapahtumaan markkinaehtoisesti. Emme näe tältä osin perusteita siirtymämaksulle. Katsomme, että julkisen ja yksityisen eläketurvan rajapinta on muodostumassa koko ajan enemmän ja enemmän keinotekoiseksi. Mielestämme nyt on aika toteuttaa Jukka Ahtelan selvitystehtävässään ehdottamat toimet. Tämä tarkoittaisi sen tutkimista, voidaanko eläkejärjestelmien erillisyydestä luopua. Lakiluonnoksessa todetaan Kevan oikeus tuottaa tiettyjä palveluja julkisen sektorin eläkejärjestelmän ulkopuolisille. Kevan tehtävä on tarkoituksenmukaista rajata julkisen sektorin eläkejärjestelmiin liittyviin tehtäviin. FK pitää luonnoksen mukaista eläkemaksusääntelyä ongelmallisena. Kyseessä saattaa olla järjestely, jonka voidaan tulkita kielletyksi valtion tueksi sekä Kevalle että niille Kevan jäsenyhteisöille, jotka kilpailevat yksityisen sektorin palveluntuottajien kanssa. Sääntely asettaisi myös Kevan jäsenyhteisöt epätasa-arvoiseen asemaan, mikä voi olla ristiriidassa jäsenyhteisöjen tasapuolisen kohtelun vaatimuksen kanssa. FK katsoo, että nämä seikat on arvioitava huolellisesti ja tehtävä sen pohjalta tarpeelliset tarkistukset säädöksiin.

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Vastaajien määrä: 1

- FK nostaa esille, että ehdotuksessa esitetään myös Kevan maksurakenteen muutosta. Olennaiseksi näemme ehdotuksen nykyisen eläkemenoperusteisen maksun korvaamiseksi tasausmaksulla. Muutos on enemmän kuin tekninen muutos. Eläkemenoperusteinen tekniikka on kohdistanut maksua niille kunnille, joiden palveluksessa eläke on karttunut. Tasausmaksu jaettaisiin maakuntien kesken niiden valtionrahoituksen suhteessa ja kuntien kesken niiden verorahoituksen suhteessa. Käytännössä tämä tarkoittaa, että eläkerasitus siirretään valtiolle ja kasvaville kunnille. Muutos on suuri ja edellyttäisi vähintään asian ja sen perusteluiden perusteellista ja läpinäkyvää käsittelyä. Esitys toteaa aivan oikein (s. 178), että mahdollinen siirtymä yksityisen sektorin suuntaan ei perustu lailla toteutettuihin siirtoihin. Tässä asiassa tilanne on selkeästi toinen kuin aikanaan toteutetussa valtion liikelaitosten yhtiöittämisessä. Siksi mahdollinen siirtymämaksu tms. ei voi perustua samoihin perusteisiin kuin valtion yhtiöillä. Sivulla 228 todetaan, että Keva saa jatkossakin päättää itse käyttämistään oletuksista. Mielestämme Kevan tulee toki saada päättää käytetyistä oletuksista, mutta samalla katsomme, että tälle päätökselle tulisi asettaa sopivaksi katsotut periaatteelliset reunaehdot. Samassa kohdassa puhutaan laskelmissa nyt käytetyistä oletuksista. Tekstissä puhutaan valintojen ääripäistä. Katsomme kuitenkin, että esitetyt luvut eivät varmastikaan ole varsinaisia ääripäitä. Tekstissä todetaan myös varsin voimakas arvio 3,5 prosentin reaaliuutosta. Huomauttaisimme tältä osin, että mainittua reaaliuuttoa ei ole pidetty pohjana kunkin yksittäisen vuoden reaaliuuttona. Sen sijaan on oletettu että yli pitemmän aikaperiodin tuotto on keskimäärin tällä tasolla.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Ei vastauksia.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Ei vastauksia.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Ei vastauksia.

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- FK: Sairasvakuutuskorvausten poistumiseen tarvitaan siirtymäaika. Tässä vaiheessa on tiedossa myös, että Kelan sairaanhoitokorvauksia varten kerätyt varat liitetään valtionrahoitukseen ja kohdennetaan sosiaali- ja terveyspalvelujen rahoitukseen, jossa laajaa valinnanvapautta toteutetaan.
FK haluaa tuoda jo tässä vaiheessa esiin, että Kela-korvauksen poistaminen ei ole tarkoituksenmukaista ennen kuin järjestelmä toimii täysipainoisesti. Korvauksen poistamisella on vaikutuksia vapaaehtoihin henkilövakuutuksiin, joten poistamiseen on varattava myös riittävä siirtymäaika. Tällöin vakuutusyhtiöt ja asiakkaat pystyvät varautumaan tulevaan muutokseen.
12§ Asiakkaan valinnanvapaudesta sanotaan, että valinnanvapautta koskeva lainsäädäntö valmistellaan erikseen sekä mallin yksityiskohdat selviävät myöhemmin. FK kritisoi sitä, ettei lakiluonnokset valinnanvapaudesta ja rahoituksesta ole olleet lausuttavana järjestämislain yhteydessä.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.